

Formulier van het H. Nachmael. ofte Een Vermaeninge voor ende na de Bedieninge des H. Nachmaels in de Kercke en Gemeinte Christi tot Embden

Embden: Callenbach, 1676

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn810716216>

Druck Freier Zugang

k

3252

Fk - 3252.

ca
Bibliotheca
Academica
Rostochiensis

FORMULIER van het
H: NACHTMAEL:

ofte

12

Een Vermaeninge voor ende na
de Bedieninge des H. NACHTMAELS in
de Kercke en Gemeinte CHRISTI
tot EMBDEN.

Door ordre van het Eer-waerde Consistori-
um, deser plaetse/ uyt de oude Nederfarsche Tale in
onse tegenwoordige getrouwelijck overgeset / van sau-
ten gesijvert / en met een groter letter vereert

Door G. ~~Erasmus~~

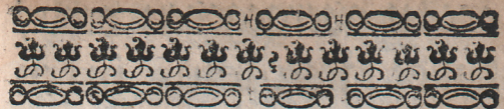

Gedruckt tot Embden, by Helwich Callenbach,
Door Lucas Ianssen Tiabberin, boeckverko-
per in de Boeckbinder. ANNO 1676.

I. Corinth. IO. V. 15.

16. 17.

Als tot verstandige spreek
ick: oordeelt ghy 't gene
ick segge: De drinck=beker
der danck=segginge, dien wy
[danck=seggende] segenen, is
die niet een gemeynschap des
bloedts Christi? Het broot
dat wy breken, is dat niet een
gemeynschap des lichaems
Christi? Want een broot (is
bet, soo] zijn wy veele een
lichaem: dewyle wy alle eenes
broots deelachtigh zijn.

Geliefde Broeders ende
Susters in Christo
Iesu: Wilt doch voor de
bedieninge des H. Nachts-
maels anhoren 't heylige
woordt Gods/ dat neffens
de H. Evangelisten, de H.
Apostel Paulus van desen
Goddelijken handel be-
schryfft. I. Cor. II.

Ick hebbe van den H. Ge-
re ontfangen het gene ick

oock u overgegeven hebbe/
dat de Heere Iesus . in den
Nacht in welcken hy verra=
den wiert / het Broot nam:
Ende als hy gedancft had=
de / brack hy het/ ende seyde:
Nemet/ etet : Dat is myn
Lichaem/ dat voor u gebro=
ken wort : doet dat tot my=
ner gedachtenisse. Des=
gelycks nam hy oock den
Drinckbeker na het eten des
Avontmaels / ende seyde/
dese Drinckbeker is het Nieu=
we Testament in mijnē bloe=

de: Doet dat / so dickwils
als gy dien sult drincken tot
myner gedachtenisse. Want
so dickwils als gy dit broot
sult eten/ ende desen drinck=
beker sult drincken/ soo ver=
kundight den doot des Hee=
rē, tot dat hy komt. So dan
wie onweerdelyck dit Broot
eet / ofte den Drinckbe=
ker des HEEKEN drinckt/
die sal schuldigh zyn an het
Lichaem ende Bloet des
Heeren. Maer de Menschē

25

hevroez

beproeue hem selven / ende
ete also van het broot / ende
drincke van den Drinckbe-
ker. Want die onweerdich-
lijck eet ende drinckt / die eet
en drinckt hem-selven een
oordeel/niet onderscheiden-
de het lichaem des Heeren.

Dit zijn de woorden der
insettinge des H. Nachts-
maels/in de welcke dese drie
puncten voornaemlijck
zijn voorgesteld/ naemelijck:
Wie het ingeset heeft : Wat
spysse

spijse aengedient en ontfan-
gen / en hoedanige Dis=ge=
noten daer gevordert wer=
den / op dat alle Gelovige
ten allen tijden weeten mo=
gen / wat sy van dit H.
Nachtmael holden ; waer=
toe sy 't gebruycken ; en hoe
sy haer dragen moeten / so
sy ware Disch=genoten des
Heeren zijn willen.

Gerstlyck leert de insetten=
ge: Dat het H. Nachtmael
niet van eenige creaturen/

A 4

als

als Menschen ofte Engelen/
maer van Iesu Christo onsen eenighsten Leraer / Hogen=priester ende Hemelschen Koningh zy ingestelt / op dat alle Gelovige ten allen tyde hetselve in de Gemeinte Gods/tot dat hy wederkomen sal ten Dordeel / tot syner gedachtenisse gebruycken sullen/ even als met de woorden: *Nemet, etet, drinckt alle daer uyt, sulcks doet tot myner gedachtenisse ; Item , Ghy sult*

des Heeren doot verkondigen
tot dat hy komt, geleert wert.

Ende volghyt hyr wyt / dat
niet eenige / maer alle de sieck
voor Jongeren en Ledema-
ten Iesu Christi achten / dit S.
Nachtmael met grotē wyer /
Christelyke eerbiedigheit en
Eernstlyke Dancksegginge /
gebruyken sullen / insonder-
heit dewyle onse Heere Chri-
stus 't selve / niet sijnent-
halven / maer onsenthalven
heeft ingesettet / op de tyt / als
hy

hy sief voor de Sonde des
gantschen Menschelijcken
geslaches wilde op offeren/
ende dit H. Nachtmael/als
sijn laeste Testament insette-
de/ daer in hy aen de Gelo-
vigen hem selven met de
wriichten sijnes Doods ver-
zegelt; Want/ also tot den
Gal. 3. cap geschreven staet/
dat men eens Menschen Te-
stament niet verachtet: Soo
sondigen sonder twiiffel al-
le die swaerlicf/ ja maeken
sief

sick der goederen deses vro-
licke testaments onwaer-
dich/die dit testament des
Soons Gods/dat hy door
syn doot bevestigt heeft / ee-
nichsins verachten / offte
onrecht gebruyken.

So vele nu den 2. punct
angaet / wat Spijse daer
angeboden ende ontfangen
wert ; Daer van moetē de
Gelovige desen bericht we-
ten ; dat in 't h. Nachtmael
tweederley spijsse voorgestelt
ende

ende ontfangen wert. De
eerste is Broot ende Wyn/
die men van den Dienaer
met de handt ontfangt/ en-
de met den natuerlyken
monde eet ende drinckt/wel-
ke Spyse ende Dranck/
niet in haere Substantie
ende Wesen / gelyck men in
het Pausdom leert / maer
alleen in 't gebruyck veran-
dert / ende tot een Sacra-
ment offte Zegel verord-
net is / daer door Godt de
H^Eere

Heere an de Gelovige de ge-
meynschap des Lichaems
en Bloeds Christi verzeget/
ende also de gelovige te-
gens alle aenvechtingen
sterckt ende verquickt. Dit
is openbaer uyt dit / dat
Broot ende Wijn het Li-
chaem ende Bloet CHRI-
STI genoemt werden /
't welcke geschiet om
tweerdeley oorsaeft :

Eerstlyck / dat onse Zie-
len met het gekruyste
Lichaem

Lichaem Christi, ende syn
vergoten Bloet / innerlijck
veel krachtiger gespijst ende
gedrenckt werden / dan het
uyterlike lichaem met Broot
ende Wijn in dit tytlike Le-
ven. Daer na / van wegen
de verskeringe ende waer-
heit deses *Sacraments*, dat
an de Gelovige so seker dese
verhetene Hemelsche gaven
gegeven werden / als sy dit
uyterlyke gebroken Broot
ende desen Wijn met handt
en

en mondt na *Christi* instel-
linge ontfangen/gelyck oock
int *Oude Testament* aen de
waerteekenē den naeme der
beteekenden dingē/ van den
H. Geest daerom gegeven
wert/dat *Godt* by de *Waer-*
teekenen de *Waerheit* dersel-
vigen voor oogen stelt/ ende
door de uytterlyke middelen
krachtich verzegelt / en be-
vestiget.

Daerom men ock *nevens*
Broot ende *Wyn/Christum*
Iesum

Iesum selvē met alle syne goe-
deren ende gaven/ in het H.
Nachtmael waernemen
moet / insonderheit het ge-
kruyste Lichaem / ende syn
vergoten Bloet / die ons tot
een levendigh - makende
Spysse ende Dranck der
Zielen aen het hout des
Kruyces geworden zyn/om
dat aldaer / door synen
Doot / de oorsaeck onses
eeuwigen hongers ende
dorsts / dat is / de Sonde
wech

wech genomen / en de H:
Geest verworven is / die
ons als rancken Christo
meer ende meer inlyst / aller
syner verdiensten deelach-
tigh maectt / ende frach-
tigh ten eeuwigen leven re-
geert.

Dese Hemelsche Spy-
se ende Dranck wert in het
H. Nachtmael van den
H. Geest alleen aengedient/
en door 't Gelove/daer door
Christus in onse hertē woōt/
ontfan-

ontfangen geeten ende ge-
droncken; welck eten ende
drincken dan geschiet / als
wy des Heeren Christi lyden
en stervē by de brefinge des
Broods bedencken/ende tot
onser verlossinge anhoren/
ende in Christo onsen
Hoofde / als ledematen / ja
als Vlesch van synē Vlee-
sche/ door den H. Geest/ en
kracht des Gelovens / hoe
langer hoe meer vereeniget/
en syner gerechticheit ende
heyli-

heylicheit/ met alle syne gas-
ven / tot het eeuwige leven
deelachtich werden.

Doch/dewyle het Lichaem
ende 't Bloet Christi niet
onder/ ofte in het Broot be-
sloten of verborgen is/daer-
om oock Christus een waer-
achtich/natuerlick/sichtbaer
en menschelick Lichaem / ons
in allen gelyck uytgenomen
de Sonde / van de maget
Maria door fracht des H.
Geestes heeft angenomen /
wiens

wiens waere Blesch en
Beenen men in 't eerste
Heyl. Nachtmael byslicke
an den Disch / en oock na
syn opstandinge uyt den
doden / heeft sien en tasten
konnen / ende met het sel-
ve (als GODES woort
ende de seste artykel des Ge-
loofs leeren) niet meer
op aerden maer de Werelt
verlaten heeft / en ten He-
mel gevaren is / en daer
blyft tot den jongsten dagh;
oock

doek door de Hemelvaert
de wesentlycke eygenschap=
pen der Menschelyken na=
tuer niet verloren heeft ;

So moeten de Gelovige
met haere gedachten an het
uytwendige Broot ende den
Wyn niet klevē / ofte Chri=
sti Lichaem ende Bloet
lyflyck / het zy sichtbaer
ofte onzichtbaer / daer on=
der soeken / maer haer ge=
love ten Hemel / daer hy is /
richtē / en als sy de wyterlyke
Zege =

Segelen ontfangen/sick met
de toefegginge Chrifli (ne-
met, etet, dat is myn Lichaem
dat voor u gebroken wert.

Item, nemet ende drinc-
ket dat is de Wijn des
nieuwen Testaments in my-
nem Bloede) in haer her-
ten troosten / en vast be-
fluyten / datse na der sel-
ven toefage / niet met le-
dige teekenen/ maer also se-
ker door de andieninge des
H. Geestes/ende kracht des

ae-

et geloofs met het Lichaem en
Bloet Christi inwendich
gespijst ende gedrenckt wer=
den / als sy de sienlicke Ze=
gelen uytwendich ontsan=
gen ende genieten.

Uyt dese Leere volgt by
alle Geloovige een groote
troost / dewyl een yegelyck
voor syn Perloon, niet
alleen verskerft syn magh
in alle aenvechtingen / dat
Christi betalinge syn be=
taelinghe zy / en dat hy sieck
also

also tot syner verlossinge
aen 't Kruys aen Lichaem
en Ziele hebbe laten martere-
ren / als de ceremonie
des broot-brefens ons er-
innert; Maer kan oock
vastelyck besluyten / dat de
Heere Christus sijn ey-
gen / sijn Hoofst / en hy een
Lidmaet Christi zy / ja be-
wijle hy met den Heere
Christo als een rancke an
den Wijnstock op het sterck-
ste verbonden is / so ont-
fangt /

fangt hy van hem verge-
vinge der sonden / gerech-
tigheit / den H. Geest / en het
eeuwige Leven / gelijck Chri-
stus wederom op sich neemt
sijne Sonden / Doot ende
verdoemenisse / welcke heyl-
same troostlike dingen in
het Paepsche gedichtsel van
de lichaemlike tegenwoor-
digheit en het eten des Li-
chaems Christi gantsch niet
gebonden werden.

Hijr voor verplicht nu

G

Godt

Godt in t H. Nachtmael
alle Gelovige wederom
tot danckbaerheit / die daer
in gelegen is : Erstelyck /
dat sy des H^EEren Doot
verfondigen / hem prijsen /
looven en dancken / dat hy
haer Borge geworden is /
ende sich tot haerer verlos-
singe overgegeve heeft / en-
de datse andere oock tot
dergelijcke betrachtunge sol-
fer weldaet ammoedigen:
Daer na / dat sy in waere
vreesse Gods leven / tot alle

goede werckē slijtich zijn/en-
de de wercken der Christea-
like lieude aen haeren Naes-
ten vjserigh bewijsen.

Eijndelic so men vraeght:
Hoedanige Dischgenooten
hjr geenscht wordē / so ant-
woort de H. Apostel Paulus:
De Mensch beproeve hē sel-
ven. Dese nu beproevē haer
selven/en wordē waere Dis-
genoten des Soons Gods/
Eerstlyck: Die van hertē er-
kennē en bekennē/ datse der

B 2

Erff-

Erff=Schuldt halven niet
alleene Sondaers / en van
natueren Kinderen des too-
rens' zijn / maer oock met
veelvoudige overtredingen
tijtlyke en eeuwige vervloe-
kinge over sich geladen heb-
ben / so Godt na syn ge-
rechtigheit handlen / en met
haer in 't Gerichte treden
wilde : Daerna oock / die
vast geloven / dat Godt
sich haerer wyt lauter Ge-
nade erbarmt / haer schuldt

op

op Christum synen eeni-
gen Soon geleght heeft/en-
de haer syne Gerechtigheit
ende Heyligheit uyt gena-
den tot het eeuwige leven
toerekent/haer daerom voor
sijn Gerechte vry spreekt/
en voor Kinderen en Erven
anneemt; Eyndelick / die
doek gesint zyn tot Danck-
baerheit haer leven na bey-
de tafelen der Wet in hey-
ligheit en gerechtigkeit door
fracht des H. Geestes ter

2

eerē

eere Gods' en opbouwinge
des Naeste so veel mogelick
an te stellen/ofte/daer sy wyt
swackheit sondigē/sich Chri-
stelyker vermaninge te on-
derwerpen / en van herten
haer te beteren / wenschen
en verplichten.

Die nu also beproeft zyn/
dien verkondigen wy in den
Naeme Gods' vergevinge
der Sonden / toerekeninge
der Gerechtigheit Christi,
den H. Geest/en dat eeu-
wiae

swige leven / na de belofte
Christi, die het Predig-
ampt anhangt; Wat
ghy op Aerden ontbinden
sult / sal in den Hemel
ontbonden zijn.

Laden ende nodigen
haer oock tot meerder ver-
sekeringe solcker Welda-
den / tot den Disch des
Heerē / gelyck wy in tegen-
deel an alle Huychelaers/
die met ongelooove en sondē

B 4

tegens

tegens Godt en den Nae-
sten / uyt moettwille of huys-
chelye sicc versondigen / en
vermaent zijnde / nochtans
sonder alle beferinge / in
Sonden voort gaen / dien
schrickelicken toorn Gods
(na de drouwinge : Wat
gy op aerden binden sult /
sal oock in den Hemel ge-
bonden zijn) in de Naeme
Gods verkondigen / en soo
lange sy sicc niet beteren /
van dese Disch afmaenen /

ov

op datse an het Lichaem en
de Bloet Christi wyt ver-
achtinge niet schuldigh
werden.

Maer dewijse wy wyt
ons selfs niet goets vermo-
gen / so laet ons Godt / van
wien alle genade komt / al-
dus aenroepen ende aen-
bidden.

O genadige HEERE
ende Heylandt Iesu Christe,
die gy zijt een eeuwigh Ko-
ningh ende Priester / die gy

B 5 De

de sonde der werelt gedragē/
en door uw Lichaē en Bloet
an het Kruys met uwē Va-
der versoent/ en daer benevē
dit *H. Avontmael* een *Sacra-*
ment uwes Lichaemis ende
Bloets tot verzegelingē en
Gedachtenisse deser uwer
swel daet ingesettē hebt. Na-
demael wy nu hyr voor de
vogē uwer Goddelike *Ma-*
jesteyt verschijnē/ om solcks
na uwe insettinge na te ko-
men / soo bidden wy u met
eendrachtige herten gantsch

demoedigh: Gy wilt door
uwēn H. Geest onse herten
soo bewegen / dat wy sulck
een weldaet weerdelick mo-
gen betrachten: En ons al-
so spijsigen en drencken/dat
wy in den Geest en in't Ge-
loove gesterckt/ die liefde on-
der eenander vermeerdert/
wy in stadige gedachtnisse
deser uwer weldaet *erholdē*,
en tot eeuwiger danckseggin-
ge opgeweckt werden / ende
also onse gantsche Leven
met Werken / Woorden

en gedachten / na uwen
Geest en wille schicken mo-
gen. Dit bidden wy van
U / O lieve genadige Heer
en Heyland Iesu Christe,
ende om dat gy ons' belooft
hebt / so wy yet van uwen
Vader in uwen naeme bid-
den / wy 't selve erlangen
sullen / soo gelooven wy
sulck een belofte / en bidden
daerom an uwen en onsen
Vader / als ghy ons selver
geleert hebt / seggende : Un-
se Vader etc. Als

Alle / die sich nu recht
beproeft hebben / komen in
goede ordre in de Naeme
Gods tot dien Disch des
HEEREN / en brengen
mit sich een milde *Aelmoes*,
op dat de arme Ledematen
Christi de vruchten der Ge-
meynschap genieten : En
geeft maelf anderen ruym/
op dat alles ordentlic
toe-gae.

De Dienaers spreken / als
van haer t Broot gebro-
ken en gegeven wert:

Neemen

Nemet hen, etet, gedenckt
ende gelooft de waere Gemein-
schap des Lichaems Christi,
dat voor u is opgeoffert am
stamme des Kruytces, tot ver-
gevinge aller uwer Sonden.

Als de Dienaers den Bes-
fer geven / spreeken sy :

Nemet hen, drinckt, geden-
ket en gelooft de ware gemein-
schap des Bloets Iesu Christi,
dat voor u is vergooten am
stamme des Kruytces, tot ver-
gevinge aller uwer Sonden.

Terz

Terwyle men Communiqueert,
singt de gantsche Gemeinte Psal-
men en Loff sangen/ ende na volcyn-
dinge der Communion horen de
Dienaers dese vermaninge.

Wy hebben geliefde Broe-
ders en Susters/ des Hees-
ren H. Nachtmael gehou-
de/so laet ons nu de vruch-
ten van de waere gemeyn-
schap CHRISTI met een-
ander behertigen / op dat
wy ons over deselve altoos
verblyden mogen / en is de
eerste: Brede en Breugh-
de / die wy voortaeen in

one

onſe conſcientien werden ge-
voelen / daerom dat ons
Godt (die niet liegen kan)
voor Turcken , Heydnen en
alle Ongelovige dit verze-
gelt is / naemlic : Dat
hy onſe Sonden niet meer
gedencken / noch ſyn Ge-
richte an ons gebruykē wil /
dewijle hy in Chriſto, (an
wien wy gemeinſchap heb-
ben) de Sonde geſtraft / en
ſijner Gerechtigheit genoegh
gedaen heeft / ende ons in
hem

hem uyt genaden voor heyligh
en rechtvoerdigh erkent
en houdt.

Hijr uyt volghet / Eerstes
licke : Een Kindlicke vry-
moedighheit / om onsen Gode
an te roepen / mit een vast
toeversicht an de genadige
verhooringe / die wy na syn
belofte / met voller uytwer-
kinge der dingen / die wy na
sijnen wille bidden / op de
bequaemste tyt werden er-
langē. Daerna volghet hys-

me

uyt oock een vaste verser-
feringe der eeuwigen Heer-
lichheit / die wy nu wel hijn
alleene in hoope besitten /
maer in het toekomende Le-
ven by Godt onsen Vader /
en Christo onse Hoost / ende
by Abraham, Isaac en
Jacob onse Broederen se-
kerlic ontfangen wer-
den: Want het onmo-
gelic is / dat ons **GOD**
van de Erffchay soude be-
roven / dewijle wy niet al-
leene

leene weeten / dat wy als
Litmaten aen t' Lichaem
Christi, dat nu in den He-
mel is / door den H. Geest
en het Geloove / op het se-
kerste verbonden zyn / ende
daerom der Eeuwigen
Heerlichheit met hem als
onse Hoofst sullen deel-
achtigh werden :

Maer oock verselert zyn/
Christus zy daerom ten
Hemel gevaren / dat hy
ons met zyn Lichaem een
vans

pant zy onser Hemel=vaert/
de wy door kracht deser ge=
meynschap eyntlick werden
genieten. Daerom dan
Christus selver spreeft :
Ick ga henen tot uwen en
mijnen Vader : Item /
Vader ick wil / dat daer ick
ben / oock die by my zijn / die
ghy my gegeven hebt. Ende
de of wy nu oock noch hijs
een tijtlanck onder het kruys
gehouden werden / sullen
wy nochtans niet gedult
ong

ons des **HEEREN** wille
onderwerpen/ met vast ver=
trouwen/ dat wy/ so wy
Christo onsen Heere in
lijden gelijk zyn/ eyndelic
doec met hem sullen ver=
heerlijck worden/ als hy
andermael komen sal/ sijne
en onse Vijanden te ver=
doemen/ daer entegen om
ons en alle Gelovige met
eeuwige Heerlijckheyt te
kronen.

Eijndelic

Verseeckert zyn / of wy oock
na dese tyt uyt Swack-
heit moghten sondigen/
dat **G D Z** ons die
Sonde niet toerekenen sal/
maer oock de Genade ge-
uen / dat wy / uyt betrach-
tinge deser unser Swack-
heijt / Dorsaeck nemen
werden / om yoriger te-
gens de Sonde ende den
Satan te waelen ende te
strijden / ende in waere
Aenwaasticheit des Ge-
loofs

loofs en Christlycken wand-
dels te volherdē/ tot dat wy
door den Doot (daerin
wy wyt kracht der Ge-
meynschap des Doods
CHRISTI vrolijck
zyn) van alle Anvech-
tinge ontledight / ende in
Overwinninge des Geu-
wigen Levens deelachtigh
werden.

Wy sullen oock dem Hee-
rē Christo voor dese weldaet

lof

lof en danck seggen / syn
Doot verkondigen / ende
door kracht synes Geestes/
die van wegen syn Ge-
meinschap in ons woont/
der sondelicken aert hoe
langer hoe meer af=sterven/
en het leugenachtige voor=
geven des Satans ende
der Werelt met de boose lu=
sten des vleesches schouwē/
ende daerentegen in de we=
dergeboorte voortaan in
Heylicheit ende Gerechtig=
heit

heit na Gods H. Woort
en syn Geboden leven en
de wandelen / op dat wy
niet alleene door goede wer-
cken onse Gelove aen de
Gemeynschap CHRISTI
betuyngen / maer oock met
een goet *exempel* veele den
HEEREN Christo toe-
brengen. Eyndelyck moe-
ten wy oock / als die wy
een Lichaem zyn / de broe-
derlycke Liefde eenander
overich bewyzen / met bid-
den /

E

den/

den / leeren / vermaenen/
bestraffen / oock met hand=
reyfinge / Aelmosen en dier=
gelijcke Bruchten / die in
beyde Tafelen der Godde=
lycke Wet overbloedigh ge=
boden werden: Ja sullen
des Naesten noot als onse
eygen aennemen / op dat
dese heylige handelinghe ons
niet tot verswaringe / maer
tot troost des Gewetens
gedyen moege.

Maer dewyle wy son=
der

der Gods genade en hul-
pe niets uytrichten konnen/
so laet ons Godt loven en
dancfen / ende hem als
so aenroepen.

Almachtige / barmherti-
ge **GOD** ende Va-
der / wy dancfen u / dat
gy ons tegenwoordigh door
de heylsame gave des ge-
kruysten Lichaems ende
Bloeds Jesu Christi, us
wes lieven Soons / gez-
spyst ende verquickt hebt :

E 2

Ende

Ende bidden uwe Vader=
lycke Barmhertigheit / ghy
wilt onse hertē door kracht
uwes H. Geestes met
waere Erkentnisse deser u=
wer Weldaet verlichten en
verblyden / ende ons dese
handelingē gedynen laeten
tot versterkinge onses Ge=
loofs met waere Danck=
segginge / ende tot hert=
grondelycke vyerige Liefde
onder ons allen / op dat wy
also de rechte vruchten des
Ges

Geloofs in onse herten ge-
voelen / en voor alle Men-
schen door de wercken der
Liefde bewysen moegen / tot
prijns uwes heyligen Naems
en opbouwinge des Naes-
ten / door Iesum Chri-
stum onsen eenigen voor-
bidder ende eeuwigen Hey-
landt / die ons also heeft
leeren bidden :

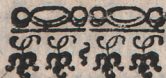
Unse Vader etc.

Singet met een ander met
vrolyken herten :

E 3

Lact

Niet ons nu alle dancken Godt dem Heeren/ Die
ons door synen Soon Iesum Christum/ Geboren
van Maria/ heeft verlost van 's Duyvels geweld.

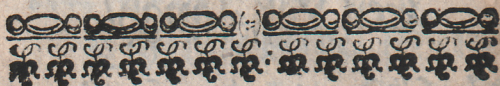

Verheft uwe Hertem
tot GODT in den He-
mel/ ende ontfanght sy-
nen heyligen en Godly-
ken Zegen.

De HEEKE zegene en-
de behoede u. De HEE-
KE verlichte zyn aenschijn
over

ober u / ende zy u genadigh.

De HEEKE wende syn
aenschyn tot u / ende geve
u synen Brede / Amen.

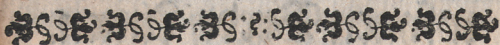

Ioh. 1. 29. 36.

O Lam Godes onschul-
digh / Aen 't hout des kruys
geschlachtet / Altyt ges-
vonden duldigh / Hoewel
Ghy werdt verachtet : De
Sond' hebt Ghy gedragen;

Dit

Oft wy moften vertsagen.
Ontfermt U onser/
o Jesu!

Een Loff=sangh/

Nu bidden wy den heyligen
Geest/ Om het recht ge=
loove aldermeest: Dat hy
ons behoede an onsen ende/
Als wy heim varen iyt
desen elende / Kyrie eleis.

Ghy weerdigh Licht/geest
ons iuwen schijn/. Leere
ons

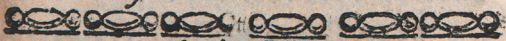
ons Iesum Christum kennen
sijn: Dat wy by hem blij-
ven den trouwen Heijlant/
Die ons bracht heeft tot 't
rechte vaderlandt. Kyr.

Gy soete liefde/ schenck
ons uw gunst / Laet ons
empfindē der liefde brunst /
Dat wy ons van herten
eenander lieven/ En in vre-
de by eenen sijn blijven.
Kyrieelis.

Gy hoogste Trooster in al-
ler noot / Helpt dat wy niet
vreesen

brejen ſchand' noch doot:
Dat in ons' de ſinnen niet
vertsagen / Als de Bijandt
het Leven wert verflagen/

Kyrieelis.

Sluit. Vers

gepaſt op de Danck, ſeg-
ginge na gedaener Communion.

*O Ieſu ! die myn Ziel,
Verwont door Satans pyl,
Verlockt door 's Werels ees,
Verſwackt door 't oude Vlees,
Geneijght tot Nijt en Haet,
Natuurlick vol van quaet,*

Vers

Vervloeckt door Godes toorn,
Voor eeuwigh dus verloorn,
So wonderlyck bemint.

Ghy hebt, o Wonder-kint!

Door uwen bittren ganck,

U my tot spijs, en dranck,

Geschuncken; en geblust

Mijn over dulle lust:

Verlost van 's Satans list,

Gods toorn voor my gestift,

En my an u getrouwt

O Iesu myn Behout.

Hoe kan ick koomen om?

Ghy zijt mijn Bruydegō,

Die

Die ewigh leeft, en is.
Dit weet ick voor gewis;
Al wat mijn Iesus heeft,
Hyt' my ten besten geeft.
Wat geev' ick u tot Danck
Voor sulck een eel' ontfangk?
Een herte vol van rouw;
Myn oogen vol van douw;
Myn all en my gebiel
Goet, bloet, lyf en myn Ziel:
O Godt! ick bid' u an,
Geest dat ick't geven kan.

G. Erastus.

FINIS.

Stochover

Stochover

?

1

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn810716216/phys_0068

DFG

Beloofs in o
voelen / en v
schen door de
Liefde bewyfe
pys uwes he
en opbouwwin
sten / door Ie
Num onsen e
bidder ende ee
landt / die o
leeren
Unse Q
Singet met
vroslyfer
E

ge
Ren=
der
/ tot
ems
tae=
nri-
oor=
hey=
tefe
met
Lact

